

Наталія САВЧЕНКО,

*кандидат наук з державного управління,
старший науковий співробітник,
докторант кафедри інформаційної політики
та електронного урядування
НАДУ при Президентіві України*

V.U.C.A.-КОНЦЕПЦІЯ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Концепція V.U.C.A.-світу, яка активно використовується у бізнес-середовищі, зокрема в роботі з персоналом, рекрутингу, перед тим – у військовій справі, боротьбі з тероризмом, стає всеохоплюючим явищем та поширюється на інші сфери життєдіяльності суспільства. На наше глибоке переконання, напрацьовані зарубіжними та вітчизняними вченими теоретичні здобутки щодо реагування на вимоги V.U.C.A.-середовища, мають знайти широке застосування у публічному управлінні.

V.U.C.A. – це акронім, утворений початковими літерами чотирьох слів: Volatility (мінливість), Uncertainty (невідомість), Complexity (складність), Ambiguity (багатозначність). Volatility передбачає, що ситуація змінюється так швидко і непередбачувано, що ґрунтуючись на даних про ці зміни неможливо планувати подальші дії та намагатись передбачити майбутню ситуацію. Uncertainty – невизначеність ускладнює визначення прийдешніх змін. Complexity – проблему утворюють комплекс складних для розуміння фактів, причин, чинників. Ambiguity передбачає неоднозначність, неясність, невизначеність у відповідях на запитання «хто?», «що?», «коли?», «чому?» [1; 3].

Вважається, що V.U.C.A.-світ прийшов на зміну S.P.O.D.-світу, що являв собою Steady (стійке), Predictable (передбачуване), Ordinary (просте), Definite (визначене) середовище. В умовах такого середовища були напрацьовані та демонстрували свою ефективність S.P.O.D.-стратегії, які тривалий час використовувались різними суб'єктами управління, переважно в економічній сфері. За допомогою їх використання ставало можливим досягнення поставленої мети. Ключовим завданням було – обрати саме ту S.P.O.D.-стратегію, яка б виявилась максимально ефективною в конкретному випадку. Правильний вибір був запорукою успішного вирішення проблеми [3].

В умовах нового V.U.C.A.-середовища такі стратегії є недієвими, а нові – мають передбачати адаптивність, здатність швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища. Відтак, спеціалісти «нової формації» та керівники підприємств, установ, організацій (включаючи як державний сектор, так і бізнес-середовище) змушені у своїй діяльності зважати на те, що попередньо набутий досвід не завжди може стати у нагоді при вирішенні прийдешніх проблем, а наступність, обумовленість попередніми стадіями розвитку не є гарантованими.

У публічному управлінні, зважаючи на мінливість, швидкозмінюваність середовища, повинні знайти відображення теоретичні та практичні напрацювання щодо реагування на виклики V.U.C.A.-світу, насамперед, при розробленні механізмів реформування у різних сферах життєдіяльності суспільства. Враховуючи тенденції розвитку «цифрового суспільства», особливої уваги потребує питання інформатизації державного управління. Запровадження та розвиток електронного урядування передбачає «...створення якісно нових форм організації діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування» [2, с. 3], у т. ч. їх взаємодію з громадянами, надання електронних послуг тощо.

Зважаючи на це, для розвитку теорії та практики публічного урядування в Україні є важливим застосування теорії «V.U.C.A.-відповідь на V.U.C.A.-виклики». Її напрацювання пов'язують з ім'ям британського економіста К. Робертса [4].

«V.U.C.A.-відповідь на V.U.C.A.-виклики» теж є акронімом, утвореним початковими літерами чотирьох слів: Vision (бачення), Understanding (розуміння), Creativity/Clarity (креативність/ясність), Agility (спритність, гнучкість, рішучість). Vision, з точки зору публічного управління, передбачає чіткість поставленої мети, узгодженість та зосередженість на ключових завданнях зусиль всіх залучених сторін. Understanding – постійний моніторинг очікувань отримувачів послуг, здатність до співпраці, реагування на конструктивну критику. Clarity – спрощення (відкидання зайвого, залишення суті проблеми), використання інтуїції та досвіду, системне мислення. Agility передбачає рішучість в прийнятті рішень, адаптивність, інноваційність, постійне вдосконалення; в публічному управлінні передбачає більшу цінність горизонтальних зв'язків, ніж чітко вибудованої ієрархії, налагодження співробітництва, ніж контролю, а також важливість наділення повноваженнями для досягнення необхідних результатів.

Вважаємо, що положення зазначеної концепції потребують подальшого вивчення з точки зору їх застосування в теорії та практиці публічного управління, розвитку електронного урядування в Україні.

Список використаних джерел

1. Гросул В. А. Сутність та особливості формування антикризової стратегії підприємства в умовах VUCA-світу / В. А. Гросул, О. В. Жилякова // Бізнес Інформ. – 2015. – № 11. – С. 393 – 399.

2. Електронне урядування. Інформатизація державного управління : навч. посіб. / Ю. Г. Машкаров, О. В. Орлов, М. В. Мордвинцев, П. С. Клімушин, І. В. Кобзев. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. – 264 с.

3. Мир VUCA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://becmology.blogspot.com/2016/03/vuca.html>

4. Kevin Roberts on the VUCA world [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=mMzGuavTL_o